

ČESKÝ JAZYK PRO 8. ROČNÍK

OPAKOVÁNÍ UČIVA Z MINULÝCH ROČNÍKŮ

Mgr. Petr BRADA

ZŠ BRUNTÁL, RÝMAŘOVSKÁ 15, p. o.

28. ledna 2012

Tvrdé a měkké

sohlásky

Samohlásky a souhlásky

Hlásky, které mohou samy tvořit slabiku, nazýváme **samohlásky**.

Samohlásky jsou **krátké**: a, e, i, o, u; nebo **dlouhé**: á, é, í, ó, ú

Dvě samohlásky v jedné slabice tvoří **dvojhlásku**: ou, au, eu

Ostatní hlásky jsou **souhlásky**

Písmena h, ch, k, r, d, t, n označují **tvrdé** souhlásky

Písmena ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň označují **měkké** souhlásky

Písmena b, f, l, m, p, s, v, z označují **obojetné** souhlásky

Možná si vzpomeneš na jednoduchou říkanku, kterou se učí menší děti, aby si zapamatovaly obojetné souhlásky

Be, fe, le, me, pes se veze
na strakatém vozíčku,
přišli za ním muzikanti,
zahráli mu písničku

A nebo písničku Dády Patrasové, kde se v refrénu zpíva

Hy, chy, ky, ry a pak dy, ty, ny.
Tam se všude píše tvrdé Y.
Tvrdá Y jsou bez tečky.
Věčka mají stonečky.

Ži, ši, či, ři, ci, ji, di, ti, ni.
Tam se všude píše měkké I.
Měkké I ne ypsilon.
Ypsilon by napsal slon.

Tvrdé souhlásky

Po písmenech, která označují tvrdé souhlásky, se píše **tvrdé y/ý**.

H hynout, hýbat

CH chytat, chýše

K kynout, kýta

R ryba, rýč

D dychtit, dýka

T ty, týkat se

N nynější, nýbrž

Vyjímkou jsou citoslovce (kikirikí, hihihi), slovesa od citoslovcí odvozená (híhňat se, chichotání) a slova cizího původu (chlorid, historie).

Měkké souhlásky

Po písmenech, která označují měkké souhlásky, se píše **měkké i/y**.

- Ž živý, žít
- Š široký, šít
- Č čístý, čítanka
- Ř řidič, říkat
- C cizí, cítit
- J jitro, jízda
- Ď divoký, dítě
- Ť tisk, tíseň
- Ň nit, nízko

Pozot musíme dát na písmeno c, po kterém se v některých slovech cizího původu píše tvrdé y, například: cyklón, Cyril, cynik, cylindr, cyklista

Doplň správně

červené jahod___
jarn___ měsíc
h___řili jsme penězi
Aleš má r___mu
je trochu d___chavičný
naše kuch___ně
nach___lil se ke straně
traktory oraj___
česká kraj___na
auto se vyh___bá

narýsovaná př___mka
baňat___džbánek
praskla mi ž___lka
evropsk___stát
děda má č___buk
hráč___tenisu
kdy už zmoudř___š
běh po hř___šti
skáču š___pku
chvat___na žíněnce

Vybarvi podle návodu

Samohlásky

Souhlásky měkké

souhlásky tvrdé

souhlásky obojetné

červeně

zeleně

žlutě

modře

